

Dobrica Ćosić

Biografija

Dobrica Ćosić je rođen 29. decembra 1921. godine u selu Velika Drenova kod Trstenika. Školovao se u srednjoj Poljoprivrednoj školi u Bukovu kod Negotina ali je prekinuo školovanje za vreme Drugog svetskog rata i kasnije završio Višu političku školu "Đuro Đaković". Bio je partijski komesar u resavskom odredu, ratni urednik lista Mladi borac, član Pokrajinskog komiteta SKOJ-a za Srbiju i član AGITROP-a CK KP Srbije. Republički i savezni poslanik bio je 12 godina. Jedan je od retkih koji su se javno usprotivili političkoj likvidaciji Aleksandra Rankovića. U domaću i svetsku književnost ulazi 1951. godine sa svojim prvim delom "Daleko je sunce". Godine 1968. otvara pitanje Kosova čime izaziva pozornost članova iz CK. Postao je jedan od najpoznatijih opozicionara Josipu Brozu Titu posle razmimoilaženja sa njim. Od 1951. godine slobodan je umetnik. Godine 1971. postaje član SANU. U junu 1992. godine odlukom Savezne skupštine postaje prvi predsednik SRJ. Smenjen je godinu dana kasnije tajnim glasanjem oba veća Saveznog parlamenta posle sukoba sa Slobodanom Miloševićem.

Ćosić je svoju borbu protiv komunizma nastavio i posle smenjivanja sa mesta Predsednika SRJ. Bio je jedan od retkih akademika koji su se osmelili da govore na protestnim skupovima 1996-1997 na poziv Zorana Đinđića, tadašnjeg gradonačelnika Beograda.

Godine 2000. Dobrica je ušao u Narodnom pokretu Otpor, ali je kasnije izjavio da to ne bi učinio da je znao da je Otpor finansiran iz inostranstva.

Dobrica Ćosić je bio prvi srpski intelektualac koji je otvoreno predložio podelu Kosova i Metohije još 1990-ih. Tokom svog mandata Zoran Đinđić je ovaj predlog prihvatio i pokrenuo inicijativu koja je presečena u korenu njegovim ubistvom. Dobrica Ćosić se u svojoj knjizi "Kosovo" (2004) bavi ovom temom. U maju 2006. godine, jedan od najpoznatijih svetskih intelektualaca Noam Čomski je otvoreno podržao ovaj predlog, nazvavši ga „najboljim mogućim“.

Povodom Ćosićevog 80-og rođendana čestitke su mu uputili tadašnji premijer Srbije Zoran Đinđić (nazvavši ga pritom "Srpskim Tomasom Manom") i tadašnji predsednik Savezne Republike Jugoslavije Vojislav Koštunica. Predsednik Srbije Boris Tadić je decembra 2005. izjavio da se često konsultuje sa Dobricom.

Lična tragedija Aćima Katića

Strast, unutrašnje previranje, dusevni lomovi, bezizlaznost i očaj, a sa druge stranepogresno kanalisana ljubav, koja spaja gresno i moralno zalutale, slicne a toliko razlicite osobe, glavni su motivi "Korena" – prikaza svovremenog stradanja i porodicne tragedije.

Čim je prvi uzdah prostrujao njegovim plucima, cim je prvi plac, tek rođenog Acima Katica, prelomio tisinu prerovske noci, postalo je ocigledno da ce ovaj covek proziveti sve, samo ne jedan obican zivot. Vecito svestan da ne pripada tu, da je izdvojen, on krece u svoju borbu, krvnicki grabeci svaku zivotnu priliku. Provodi mladost kao polupismeni seljak, kubureci sa svim problemima koji su mucili njegove sugrađane, resen da svojim sinovima obezbedi bolju buducnosti vece sanse za uspeh. Nad njim se konstantno nadvija senka Vasilija. On te teskobe ne moze da se oslobodi do kraja zivotai ne uspeva da pobegne od kompleksa koji samostalno stvara. Upravo zbog toga, svi buduci događaji u porodici Katic bivaju, moglo bi se reci i ukleti, jer Acim, kao da baca nevidljivu koprenu nesrece i prokletstva, naravno nesvesno.

Međutim, njegov zivotni san se stravicnom brzinom rusi Vukasinovom izdajom, ali i zbog dorđeve neplodnosti. Acim postaje izgubljen covek, covek koji, na prvi pogled, ne pronalazi drugi motiv za zivot. Svi njegovi pokusaju da stvori istinske korene na tom tlu bivaju destruktivni, a sam Acim moralno otuđen. Spoljasnji uticaji deluiju na njegovu psihu; on dozivljava emotivni slom, skroz se ograđuje od ostalih clanova. upravo zato, porodicka drama postaje uzrok stradanja pojedinca, u ovom slucaju Acima Katica.

Njegovi principi su jaci od ljubavi. Prkos je stavljen na prvo mesto, karakter i odstupanje od moralnih nacela ne ustupaju tron emocijama. Tragika i jeste u tome. Ovde je to poistoveceno sa biblijskim grehom, iako je Acim nevernik koji bezi od religije ali istovremeno i pronalazi spas u njoj. Moral je zamisao. Vise je greha ucinjeno zbog sprecavanaja greha nego zbog njega samog. Ipak, najveću boljku Acimu zadaje nemogucnost imanjan naslednika. Od te zamisli ne moze da pobegne, ona ga konstantno proganja, obuzima mu razum. On u nasledniku vidi svoje spasenje i beg od proslosti, dokaz da postoji. Zeli svoju krv koja ce poteci zemljom, zeli da sa samopuzdanjem pogleda u oci sve one koji su ga krisom nazivali "sin Luke Dosljaka". Zato u Adamu vidi pretnju, zavrsetak sebe, jer on ne proizilazi iz njegovog mesa.

Stradanje dozivljava i na politickom planu, biva izdat i od samog lidera stranke. Shavata da mu vise nista i nije preostalo, Svestan je da gubi poreverenje, da je izgubljen, emotivno iscrpljen iako nikad nije javno pokazivao osecanja, vec se zatvarao pred svakom naznakom emocije. Ne pokusava da spase sebe, kao ni ostale clanove porodice, ali on to cini, jer misli da tako treba i da ce, ako postupi drugacije, izdati sve ono sto je gradio celog veka.

Acim je jedna izuzetno komplikovana licnost, koja se ne moze perom iskazati. Sva njegova unutrasnja trvenja proisticu iz velikog straha. Upravo zato i nismo u stanju da shvatimo svu njegovu zrtvu.

Svi smo mi nosioci razlicitih drama, svaki covek je zrtva unutrasnjih bura i lomova. Veciti smo borci sa svetom, sa samim sobom, svojim osecanjima, nacelima i moranjima. Stalno smo primorani da biramo između osecanja i straha da budemo slabi i stavljeni u rascep između principa i sigurnosti u svoju, mozda nepostojecu snagu.

Mislim da je Acim upravo taj stalni borac i zrtva svojih principa, jer je birao sebe, a ne sina, birao je moc i snagu a ne ljubav. Njegov odnos prema sinovima i krajnji ishod tih situacijasu odlicje njegove drame. Nije ih cenio kao individue, hteo je da im nametne licne stavove, bio je neka

vrsta tiranina. Naisao je na otpori ostao slomljen od najblizih. Voleo je ih je na jedan sebičan način, dok su bili dobri za njega. Kako sam Vukasin kaze, tretirao ih je kao vasarske konje i voleo samo dok su bili najbrzi u selu. Nesumnjivo da ih jeon voleo, ali ipak na pogresan način ljubavi. To za mnoge i nije prava ljubav, vec sebičluk, izraženi kompleks vladarai stav da je jedino njegov put pravi i da taj put moraju slediti i njegovi sinovi.

Svi koreni njegove drame leze u osecaju nepropadnosti porodici Katic. Sebe je smatroa uljezom, osecao je vecito nizim i bezvrednijim i to zeli da nadoknadi kroz vrline sinova. Hteo je da se hvali njima, da mu sluze za ponos. Tu je i strah za odrzanje loze Katica. On zeli da oni nastave da zive u jos vecoj snazi i svezini potomaka, pa zato i Dđrđu bira Simku, olicenje plodnosti i lepote. Ali, tu ga ocekuje krah, slom kroz poram svog sina da se ostvari kao otac i podari potomke Katicima, i time obezbedisigurnost porodici. Ipak, kad dobije unuka, iako u dubini duše zna da on nije Katic, vraća mu se, uzda se u njega, hvatajuci se za slamku spasa kao davljenik jer ni on nije Katic, bas kao ni Adam.

Njegova surovost ogleda se i kroz mlađeg sina Vukasina, ser zeli da mu nametne politicke stavove i profesiju, ali i tu dozivljava neuspeh. Nije ocekiavao da ce se Vukasin razvijati i da se izgraditi isopstveni put kroz zivot. Iako Acimova velika slabost, mlađi sin, nije uspeo da pokoleba surove principe svoga oca koji ga dozivotno odbacuje od sebe, glas pogresnih nacela zivota, prenebregivo je glas srca i Acim ce vecno patiti. On odbacuje i svoje unuke, Vukasinovu decu, jer ne oseca nikakvu bliskost sa njima, ne oseca u njima ljubav prema zemlji, ukorenjenost u porodici Katic. Oni su mu daleki, pa bira Adama, iako on po krvi nije njegov.

Tu je i neizbezni odnos sa Prerovcima. Acim zeli da im nametne svoju volju, ali i ostaje uz njih kad biva zarobljen. Prisutna je njegova zelja za politickom dominacijom koju zeli da ostvari po svaku cenu, pa cak i gazeci preko leseva. Da li je Acim Katic zaista toliko surov kao sto govore njegovi postupci i da li je tiranin prema porodici i drugim ljudima, ili je samo zrtva svojim nacela? Mislim da je njegovo srce ostalo puno ljubavi koju nije znao da pokaze, ljubavi koje se plasi i za koju je mislio da ne moze da pruzi sigurnost.

Ćosićev književni rad

Dobrica Ćosić je započeo svoj književni rad romanom „Daleko je sunce“ 1951. godine, u kome evocira svoje ratničko iskustvo iz Narodnooslobodilačke borbe i slika moralnu i psihološku krizu ličnosti u uslovima rata. Dok je ovaj roman za sadržinu imao najsvežije događaje nacionalne istorije, drugi roman „Koreni“ koji je objavljen 1954 godine uzima građu iz stvarnosti Srbije s kraja 19. veka. To je slika raskola u jednoj patrijarhalnoj porodici, ali i raskola u narodu. Ovde je Ćosić pažljivom psihološkom analizom razotkrio mentalitet srbijanskog sela, uočio začetke i uzroke političkih previranja, predočio nekoliko upečatljivih karaktera.

Romanom „Deobe“ 1961. godine Ćosić se ponovo vraća Drugom svetskom ratu. Središnja tema je deoba u narodu, deoba na partizane i četnike i posledice ove podele. Sa književnoumetničkog stanovišta, ovaj roman donosi niz novina, osobenu kompoziciju, dominaciju unutrašnjeg monologa, otkrivanje umetničkog funkcionisanja poliloga kao sredstva

za ispoljavanje mase kao književnog junaka, unošenje dokumentarnog materijala, stilsku raznovrsnost i izuzetno slojevitu leksiku.

Posle kratkog izleta u eksperiment sa antiromanom „Bajka“ iz 1966. godine, Ćosić se vraća epskoj temi i piše istorijski roman „Vreme smrti“ koji je objavljivan od 1972. do 1979. godine u četiri knjige. To je roman o Prvom svetskom ratu, široka freska vremena, događaja i ljudskih sudbina. Nastavljajući priču o pojedincima iz porodice Katića iz sela Prerova, započetu u romanu „Koreni“, Ćosić ispisuje sagu ne samo o porodici Katić nego i o Srbiji koja je doživela golgotu. Trilogijom „Vreme zla“ („Vernik“ 1984., „Grešnik“ 1985. i „Otpadnik“ 1986.), koja se može odrediti kao politički roman, Ćosić nastavlja priču o pojedincima iz iste porodice, ali i o ličnostima koje su započele svoj romancki život u „Vremenu smrti“. Tako je „Vremenom smrti“ i „Vremenom zla“ popunjena praznina između romana „Koreni“ i romana „Deobe“ i ostvarena kontinuirana istorija o Srbiji, Prerovu i dvema prerovskim porodicama. Romanom „Vreme vlasti“ nastavlja se istorija započeta romanom „Koreni“.

Dela:

- Daleko je sunce (1951)
- Koreni (1954)
- Deobe 1-3 (1961)
- Bajka (1965)
- Vreme smrti 1-4 (1972-1979)
- Vreme zla – Grešnik (1985), Otpadnik (1986), Vernik (1990)
- Piščevi zapisi 1-3 (2001-2002)
- Srpsko pitanje 1-2 (2002-2003)
- Pisci moga veka (2002)
- Kosovo (2004)
- Prijatelji (2005)

Koreni

O delu:

Koreni su drugi roman Dobrice Ćosića. Objavljen je 1954. godine.

Roman Koreni je tematski slojevit, moderan i po tematici koju obrađuje i po umetničkoj metodologiji kojom je građen. Tematski slojevi romana celovito predstavljaju srpsko selo u njegovom sporom preobraženju tokom 19. veka. U mnoštvu motiva i tema posebno se ističu sledeće: tradicionalno slobodarstvo srpskog seljaštva, izraženo u otvorenoj borbi protiv domaće despotije i apsolutizma; održavanje kultova srpske nacionalne mitologije konstituisane još u davna vremena; problem preranog gašenja porodičnog stabla; patrijarhalna despotija kako kult; evropeizacija srpskog intelektualca; raslojavanje srpskog sela; materinski nagon; psihologija suvišnog čoveka; problem identifikacije ličnosti; itd. Devetnaesti vek u životu kneževine srbije omeđen je na početku ustaničkom osvetom pobunjenika nad Osmanlijama, a na kraju tiranijom sopstvene državne vlasti nad nezadovoljnim narodom. Ćosić je pokazao kako svaka generacija , gradeći sopstveni život, plaća velike dugove onome što nasleđuje od predaka. U romanu Koreni prikazane su tri generacije srpskog društva: jednu čine Karađorđevi ustanici koji se kao ljudi ostvaruju u borbi protiv turaka i stvaranju sopstvenih poseda. Druga generacija se socijalno raslojava i u tom se raslojavanju ističu bogati pojedinci sa jedne, i njihove sluge sa druge strane. Treću generaciju čime oni koji nastoje da na kraju 19. veka, pokrenu srpsko društvo iz mrtvila i

apatije kao posledice obespravljenosti i depresije. Prvu generaciju predstavljaju Luka Došljak, njegova supruga Kata, njen prvi muž Vasilije, roditelji neobičnog starca Nikole i roditelji Steve Čađenovića. U drugoj generaciji ističu se Aćim Katić, Steva Čađenović, profesor Andra i starac Nikola. Predstavnici treće generacije su Aćimovi sinovi Vukašin i Đorđe, Đorđeva supruga Simka i njihov sluga Tola Dačić. Da bi umetnički realizovao ovako složenu društvenu, socijalnu, etičku i psihološku problematiku, Ćosić je zamislio desetak ljudskih karaktera koji u celini oslikavaju srpsko društvo 19. veka.

Novina Korena je, pre svega, u postupku i stilu. To je poetski psihološki roman, umnogostručene subjektivne perspektive, u kojem se dramatični sudari među ličnostima osvetljavajući iz više uglova, sa stanovišta svih aktera radnje.

Radnja:

Fabula je smeštena u kraj devetnaestog veka u jedno srpsko selo i prati živote Aćima Katića, jednog od radikalskih vođa tog vremena, i njegovih sinova Vukašina i Đorđa.

Vukašin je bio na školovanju nekoliko godina u Francuskoj i početkom romana se vraća kući kod oca i brata mu Đorđa da bi im saopštio da se ženi ćerkom liberala Tošića, Aćimovog političkog neprijatelja. Aćim ga se odriče i preti da će ga izbrisati iz testamenta. Istovremeno, Đorđe i njegova supruga Smiljka imaju probleme, jer ni posle 15 godina braka nemaju dece. Đorđe se sve češće napija i u jednom od tih pijanstava izbacuje Smiljku iz kuće. Aćim je očajan zbog svađe sa sinom miljenikom Vukašinom, i što od besa, što od očaja rešava da pozove seljake iz svoga sela Prerova na bunu. Pijani vojnici uspevaju da bez velike muke uguše bunu, ubivši pritom petoricu seljaka.

Istovremeno, Smiljki na um pada spasonosna ideja: da zatrudni sa jednim od Đorđevih sluga. Ubrzo posle toga saznajemo da je Smiljka trudna, a Đorđe joj dopušta da se vrati kući, iako su i on i Aćim puni sumnji oko toga ko je otac deteta. Smiljka rađa sina i beba dobija ime Adam. Kako Adam raste, sve je viši i viši, a sve manje liči na oca Đorđa koji je izrazito nizak. Kada je Adamu bilo 5 godina, majka mu Smiljka se razboljeva i umire, a on jedva preživljava. Ovaj događaj konačno navodi Aćima i Đorđa da Adama prihvate kao svog.

Literatura

- Dobrica Ćosić – „Koreni“ (Izdavačko preduzeće „Rad“ – Beograd 1969; Kolo XI, Knjiga 254)
- <http://www.znanje.org>
- <http://www.wikipedia.org>

Gotovi maturski, seminarski i diplomski radovi iz oblasti: ekonomije, bankarstvo, informacioni sistemi, racunarske mreze ,hardver, inteligencija, turizam, menadžment, fizika, informatika , biologija i ekologija, istorija, Najveca kolekcija maturalnih, seminarskih i diplomskih radova na

internetu. Veliki izbor radova iz raznih oblasti: e-society, informacijski sistemi, računarska simulacija, hardver, inteligencija, turizam, biologija, fizika, geografija, hemija, informatika
Maturski seminarski maturalski diplomski radovi maturalska radnja magistarski radovi
bankarstvo menadžment – **WWW.MATURSKIRADOVI.NET - 10 Godina TRADICIJE I ISKUSTVA – 7500 GOTOVIH RADOVA**